

Sygn. akt III CSK 255/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku E. S.
przy uczestnictwie M. O., A. S., K. S., Ł. S. i P. S.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika P. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.398⁴ § 3 k.p.c.. skarga kasacyjna powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a w sprawach o prawa majątkowe zawierać również oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Stosownie do art. 519¹ § 1 i § 4 pkt 4 k.p.c., od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy w sprawie o zniesienie współwłasności, nie przysługuje skarga kasacyjna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. Oznacza to, że prawidłowe określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w powiązaniu z zakresem pokrzywdzenia skarżącego treścią zaskarżonego orzeczenia (*gravamen*), oraz podstawami skargi kasacyjnej ma podstawowe znaczenie dla oceny dopuszczalności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Prawidłowość oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia podlega kontroli Sądu Najwyższego na podstawie akt sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, nie publ., z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, nie publ. oraz z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym w sprawie o zniesienie współwłasności nieruchomości (dział spadku) wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) skarżącego, a nie wartość całego przedmiotu działu ani wartość udziału skarżącego w dzielonym majątku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60, z dnia 24 stycznia 2003 r. III CZ 147/02, nie publ., z dnia 30 maja 2007 r., IV CSK 120/07, „Izba Cywilna” 2008, nr 12, s. 52, z dnia 8 listopada 2012 r., II CSK 314/12, „Izba Cywilna” 2013, nr 12, s. 45, lub z dnia 14 kwietnia 2016 r. III CSK 39/16, nie publ). Wartość tę wyznacza zakres pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*). Pokrzywdzenie polega na całkowitym lub częściowym nieuwzględnieniu żądań (obrony) i uwidocznia się przez porównanie twierdzeń skarżącego o przysługujących mu prawach z rozstrzygnięciem o tych prawach zawartym w orzeczeniu (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13 zasada prawna, OSNC 2014, nr 11, poz. 108).

O wartości przedmiotu zaskarżenia rozstrzyga zatem treść zarzutów kasacyjnych odnoszących się do rozstrzygnięcia przez Sąd poszczególnych kwestii dotyczących działu masy majątkowej, przykładowo składu i wartości dzielonego majątku, sposobu podziału, rozliczenia wydatków, nakładów i pożytków lub innych roszczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNIC 2004/1/11, z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNIC 2004/4/60, z dnia 25 września 2003 r., III CZ 86/03, z dnia 26 lipca 2007 r., V CZ 66/07, z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CZ 36/13 i orzeczenia w nim powołane - niepubl.).

Uczestnik P. S. określił we wniesionej skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 222 316 zł, wskazując, że stanowi ona równowartość przysługującego mu udziału (7/16) w wartości całej nieruchomości podlegającej podziałowi (508 149 zł). Analiza zarzutów apelacji uczestnika P. S. wniesionej od postanowienia Sądu Rejonowego we W. z dnia 7 stycznia 2016 r., treści postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 kwietnia 2017 r. rozstrzygającego apelację wnioskodawczyni i wszystkich uczestników oraz podstaw skargi kasacyjnej uczestnika i ich uzasadnienia, nie daje jednak podstaw do pozytywnej weryfikacji tak określonej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Skarżący odwołał się do wysokości i wartości przysługującego mu udziału w dzielonej nieruchomości, mimo że w ramach działu Sąd przyznał mu wyodrębniony lokal mieszkalny nr [...] o wartości 131 385 zł oraz dopłatę pieniężną od pozostałych współwłaścicieli w wysokości 90 928 zł, czego uczestnik nie kwestionował. Z opisanych wyżej dokumentów wynika, że skarga kasacyjna jest w istocie skierowana przeciwko orzeczeniu Sądu drugiej instancji, zmieniającemu orzeczenie pierwszoinstancyjne w zakresie rozliczenia wydatków i nakładów poczynionych przez E. S. na wspólną nieruchomość oraz pobranych przez nią pożytków ze wspólnej nieruchomości. Zatem porównanie żądań uczestnika w tym zakresie z ostatecznym prawomocnym wynikiem sprawy określa zakres jego pokrzywdzenia, nie zaś, jak to wskazał w piśmie z dnia 17 października 2017 r., wartość przysługującego mu udziału, odniesiona do ogólnej wartości dzielonej nieruchomości. Wartość tak zdefiniowanego pokrzywdzenia uczestnika zaskarżonym orzeczeniem (różnicy między tym, czego żądał, a tym, co ostatecznie uzyskał) musi wynieść kwotę 150 000 zł, czego skarżący w żadnym razie

nie wykazał. Wobec treści podstaw kasacyjnych uchyla się spod kontroli kasacyjnej kwestia zasadności przyznania przez Sąd Rejonowy lokalu użytkowego nr [...] na rzecz E. S., A. S. i M. O.. Sformułowany przez uczestnika w apelacji zarzut dotyczący tej kwestii (naruszenie art. 211 k.c., art. 212 k.c. i art. 1035 k.c. przez dokonanie podziału nieruchomości niezgodnie z wielkością udziału uczestnika P. S. z przyznaniem mu dopłat od pozostałych współwłaścicieli), został przez Sąd Okręgowy rozpoznany merytorycznie i uznany za nieuzasadniony (por. str.12 - 13 uzasadnienia postanowienia z dnia 26 kwietnia 2017 r.). W skardze uczestnik nie przytoczył podstawy kasacyjnej odnoszącej się do tego zagadnienia, skupiając się na kwestionowaniu ustaleń i ocen Sądu Okręgowego dotyczących rodzaju, zakresu i wartości nakładów na wspólną nieruchomość oraz pobranych z niej lub możliwych do pobrania pożytków (zarzuty naruszenia art. 206 k.c., 207 k.c. 405 k.c.). Porównanie treści prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego z treścią postanowienia Sądu pierwszej instancji wskazuje, że Sąd drugiej instancji obciążył uczestnika P. S. dodatkowo obowiązkiem zapłaty na rzecz E. S. kwoty 42 246,91 zł, na rzecz Ł. S. kwoty 1 680 zł oraz na rzecz M. O. kwoty 11 245,58 zł. Obniżył także należności przypadające P. S. od E. S. o kwoty 1078,22 zł i 1 599,30 zł.

W tej sytuacji uznać należy, że skarga jest niedopuszczalna, albowiem wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł, stąd orzeczono, jak w sentencji (art. 519¹ § 1 i § 4 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).